

Regeren met de handen op de rug

Uit de ideeënrijkdom van de roaring seventies is mij uit de gezondheidszorg één slogan goed bijgebleven. Op de wijkverplegingsopleiding waar ik in die jaren les gaf was het hoogste adagium: 'verplegen met de handen op de rug'. Elke autoriteit was immers verdacht, dus ook professionele. Die kon alleen maar leiden tot in dit geval matriarchale bevoogding en betutteling. Dat was wel het laatste waar op je betrap wilde worden.' Wat vindt U er zelf van?' werd de toevervraag en men draaide zijn hulpverleningsrondjes met de handen op de rug.

Daar moest ik sterk aan denken, toen het nieuwe kabinet zijn plannen voor de gezondheidszorg ontvouwde. Na jarenlang aarzelen om in de kostenexplosie in te grijpen, kwam de minister met een briljant voorstel: Geeft u zelf eens aan, wat er uit het pakket kan, waarop we kunnen bezuinigen. De trechter van Dunning is inmiddels waarschijnlijk zoekgeraakt in de kelders van het ministerie, en een gericht advies vragen aan deskundigen is inmiddels zó 20ste eeuws.

Recent waren er best zinnige ideeën geopperd. Oud-minister Klink had in zijn nieuwe adviseursrol becijferd, dat er miljarden bespaard konden worden, als onnodige en overbodige zorg werd weggesnoeid. De van oudsher bestaande, niet demografisch en epidemiologisch te verklaren, regionale verschillen in diagnostische verrichtingen en behandelingen, werden daarbij in de serieuze pers weer eens afgestoofd. 'Waarom heb je daar in je eigen regeerperiode dan niks mee gedaan?' vraag je je in gemoede af. Hield Klink ook toen al bewust de handen op de rug in plaats van op de knip?

Op de vraag van de huidige minister is het tot nu toe oorverdovend stil gebleven. Men kijkt wel link uit. Snijden in eigen vlees is wel het laatste wat je van de gezondheidszorg kunt verwachten. Een paar suggesties. Het merendeel van de 'koopbeslissingen' in de gezondheidszorg wordt genomen door artsen. Zij doen dit vanuit hun kennis en kunde, maar voor een deel ook onder druk van hun patiënten en instellingsmanagement en uit inkomensbejag. Dus les 1: leidt minder dokters op. Dat verkleint de kans op overbodige aankopen. Je moet verdere commercialisering tegengaan: geen privéklinieken contracteren, geen commerciële winst toestaan. Dat verkleint de druk van buiten om onnodige zorg te produceren.

Kansloze suggesties! Ze staan lijnrecht tegenover de regeerfilosofie van deze minister. Zij komt nu liever met de suggestie, dat verpleegkundigen zelf "vrijwillig" langjarig voor de nullijn kiezen. Regeren met de handen op de rug. Verpleegkundigen weten uit ervaring, dat dat niet werkt.

Jac Drewes
Oud-voorzitter